

december 2023
verschijnt 3 x per jaar

Vlaanderen
verbeelding werkt

WAH Z!

Waahnzinnig veel cultuur- en erfgoedtips uit 't Waasland

#04

CULTUUR
Eigen Kweek voedt
jong talent

ERFGOED
En de Wase Erfgoedprijs
gaat naar...

KUNST
Veelkoppige
Coppens

Het Waah!-moment van Annie Van Hese

“Het zijn donkere dagen. Buiten, maar ook in mijn anders zo vrolijke hart. Mijn man is recent overleden en ik moet alle zeilen bijzetten om niet kopje onder te gaan in mijn verdriet. Wat alvast helpt, is poëzie. Elke dag tank ik wel even troost en kracht uit gedichten. Ik las dat het thema van de poëzieweek dit jaar ‘Thuis’ is. Passend... Thuis is de plek waar ik me vandaag het best voel, al hoop ik binnenkort de kracht te vinden om weer wat meer onder de mensen te komen.”

geborgen

▼ Hier voel ik me geborgen

Selien Troch, kunstenaar, Sint-Niklaas

“Ik ben een kind en ik fiets. De winterzon schijnt. De bomen links en rechts van de weg vormen een beschermend omhulsel waarbinnen ik me geborgen voel. Ik ben op weg naar nog meer geborgenheid, die van mijn grootouders in Stekene. Het Waasland voelt ook vandaag nog als een warme omarming. Ik heb in Gent en Antwerpen gestudeerd, jaren in Gent gewoond, maar ik keerde terug. Hier kom ik thuis. Daar heeft de Wase natuur veel mee te maken. Stille fietspaden die alsmar recht door lijken te gaan, wilde bloemen langs de grachten, het groen in het stadspark rechteover mijn deur. De kleuren, geuren en geluiden van buiten verscherpen mijn bewustzijn. Ze doen me kijken, opmerken. En uiteindelijk creëren, in een voortdurend evoluerende stijl, met verschillende technieken. Maar altijd nostalgisch, op zoek naar de geborgenheid van vroeger.”

GEZOCHT: illustratoren met het Wase DNA

In deze rubriek gaan we op zoek naar de Wase identiteit. Ben jij illustrator en wil je mee uitzoeken wat de raapkes van 't Waasland typeert en verbindt?

Mail naar info@waahz.be

Wat is 't Waasland?

#01

natuurlijk

#02

contrastrijk

#03

avontuurlijk

#04

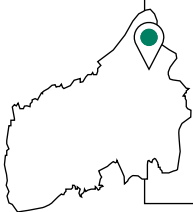
geborgen

#05

Er zit iets in de Wase bodem. Een straffe mix waardoor hier uitzonderlijk mooie dingen ontkiemen. Deze keer: lekkers waar kleintjes van smullen.

Twee mottes

Ken je de Singelberg in Beveren en de Alvinusberg in Stekene? Twee plekken waar bijna 1000 jaar geleden een 'mottekasteel' stond. Een motte is een aangelegde aarden bult waarop een middeleeuwse versterking werd opgetrokken. Maar waarvoor dienden deze bouwwerken? Hoe zag een gewone dag op het neerhof eruit? En welke restanten in het landschap kan je vandaag nog altijd zien? Deze leerrijke archeologische tentoonstelling neemt je mee op een tijdreis naar de Middeleeuwen. Breng zeker je jonge schildknapen en jonkvrouwen mee. Zij kunnen hun eigen mottekasteel bouwen, met de LEGO blokjes op de expo of thuis. Maak een foto van het bouwwerk, zo maken jullie kans op een workshop met LEGO Master David Vanhee himself.

Expo Bult in zicht • Erfgoedhuis Hof ter Welle, Beveren • 28 januari-28 februari 2024

Droomstad

Expo Wij – de stad. De kinderen van d'Academie bouwen aan de stad van morgen • Vierkante Zaal d'Academie Sint-Niklaas • 9 tot 24 maart

Theater voor snotneuzen

Nooit te jong om met cultuur te beginnen, vinden we in 't Waasland. Ook dit voorjaar programmeren al onze cultuurhuizen een uit de kluiten gewassen reeks voorstellingen voor 't kleine grut. Zo vertedert Theater De Spiegel met *Loopneus*, een opera voor snotapen vanaf 6 maanden (!) tot 4 jaar. In de speelse voorstelling met prachtig gezongen aria's gaat een reusachtige Neus samen met Mond, Oor en Oog op zoek naar een oplossing voor zijn kriebelende probleem. Hatsjie, een ticket voor wie?

Loopneus • 14 februari OC 't Waagat Zwijndrecht •
25 februari Stadsschouwburg Sint-Niklaas • Neus op
uitinwaas.be of op de website van jouw cultuurhuis
naar nog veel meer familievoorstellingen.

Hoe ziet de stad van morgen eruit? De vraag wordt weleens gesteld aan beleidsmakers en architecten. Maar niet aan kinderen, uitgerekend de bewoners van die toekomstige stad. Daar brengen de 1550 kinderen van 19 deelnemende Wase ateliers verandering in. Twee maanden lang knippen, plakken, metselen en plamuren deze jonge bouwvakkers aan een stad zoals zij die 't liefst willen. Kunstenaar Stijn ter Braak – bekend van zijn sculpturen – is ambassadeur van het project. De ultieme kinderdroomstad opent haar deuren op 9 maart. Vanaf dan mag iedereen komen kijken. Vooral beleidsmakers en architecten.

WIN

WAAHZ!

trakteert met 10 duo-tickets.

Stuur een mailtje naar info@waaHz.be, vertel waarom jij graag naar 'De Abrikozenboom' komt kijken en misschien win jij wel een ticket voor twee.

Onder een abrikozenboom ontstond Ali Can Ünal's liefde voor verhalen vertellen. Maar de weg van een dorpje in Turkije naar het podium was geen snelweg. Om acteur te worden moest hij eerst postbode, fabrieksarbeider en poetsman worden in Gent. En nu is er 'De Abrikozenboom', een wondermooie theatervoorstelling die tot stand kwam dankzij Eigen Kweek. Dit project geeft aanstormende podiumkunstenaars een duwtje in de rug. Ook in het Waasland.

Talent van Eigen Kweek

Eigen Kweek ondersteunt jonge talenten in de podiumkunsten in vier provincies: Vlaams-Brabant, Antwerpen, West-Vlaanderen en – dit jaar voor het eerst – Oost-Vlaanderen. Het traject wordt gedragen door 55 cultuurcentra en professionele partners zoals 'Trappelend talent'. In Oost-Vlaanderen is Frederik Rogiers, programmator in Cultuurcentrum Lokeren, één van de trekkers. "Kandidaten kunnen hun idee indienen en na een grondige selectie wordt in elke provincie één jonge maker of makersgroep gematcht met een zakelijk leider in spè", vertelt Frederik. "Zij krijgen de kans om samen een voorstelling te maken. Daarbij kunnen ze rekenen op financiële, praktische en inhoudelijke ondersteuning. Daarna maken ze een tournee langs de cultuurcentra."

VAN DROOM TOT PODIUM

Voor Oost-Vlaanderen werd het jonge gezelschap Klub Kilim, waar theater-

maker Ali Can Ünal deel van uitmaakt, geselecteerd. *Kilim* is Turks voor tapijt. En net als de eeuwenoude traditie van handgeknoopte tapijten, weeft Klub Kilim beelden en verhalen tot een vertelling propvol schoonheid. Ali herkent zich in de droom die veel jonge makers koesteren. Tot zijn 27ste werkte hij vooral als postbode en schoonmaker. "Ik droomde er wel van om op de planken te staan, maar mijn podium, dat waren de lege gangen van het sociale woonblok waar ik poetste." Dat Ali dan toch de stap zette naar de toneelopleiding? "Simpelweg, omdat er iemand was die me aanmoedigde."

DOORGAAN TOT HET NERGENS MEER RAMMELT

De voorbije maanden broedde Klub Kilim op een nieuwe voorstelling: 'De Abrikozenboom'. Ali: "Dankzij Eigen Kweek krijgen we tijd en ruimte om te creëren, te

repeteren en ons werk te tonen. Er is begeleiding op zakelijk en productieel vlak, communicatie en spreiding. Fantastisch is dat, want zo'n omkadering is niet evident in de huidige besparingscontext voor kunst en cultuur. We kunnen ons nu echt focussen op het artistieke proces. En doorgaan tot het nergens meer rammelt."

 **Mijn liefde
voor verhalen
is ontstaan
onder een
abrikozenboom.**

Ali Can Ünal, theatermaker

Ali Can Ünal,
theatermaker en
mede-oprichter van
Theatercollectief
Klub Kilim

Frederik Rogiers,
programmator
Cultuurcentrum
Lokeren en
co-coördinator
Eigen Kweek voor
Oost-Vlaanderen

Siebren Nachtergaele,
kersvers zakelijk
leider voor de
theatervoorstelling
De Abrikozenboom

In 'De Abrikozenboom' keert Ali terug naar zijn prille kindertijd. "In Turkije zaten mijn grootvader en ik vaak onder zo'n boom. Hij vertelde me er verhalen en maakte van mij altijd de held." De voorstelling verweeft Ali's persoonlijke herinneringen met grote en kleine verhalen uit de wereld-geschiedenis. Heen en weer, op zoek naar waar de eeuwige chaos vandaan komt. "In verschillende vertellingen bewegen we van opa onder de abrikozenboom, naar een dorpsplein met beren, naar het fort van de Perzen en de grot van Adam en Eva."

ZACHTE DREUN

In zijn theaterwerk brengt Ali graag verbindingen tot stand. Ook met het publiek. Een uitdaging waar jonge theaterwetenschapper Siebren

Nachtergaele mee de tanden in zette. "Samen met de artiesten hebben we nagedacht over hoe we een divers publiek kunnen bereiken", vertelt Siebren. "We proberen nu cultuurcentra te verbinden met sociale organisaties die een band hebben met onder meer de Turkse gemeenschap en mensen die niet vanzelf de stap zetten naar een theaterzaal. Zo zijn we gaan aankloppen bij de dienst Samenleving van de Stad Lokeren, die ons in contact bracht met onder meer ontmoetingshuis de Mozaort en de Turkse gemeenschap." Ook artistiek breekt de voorstelling hokjes open. Ze versmelt theater, muziek, poëzie en beeld. Want zo kan de verbeelding vrij stromen. "En dat ga je in de zaal voelen tot in de toppen van je tenen", volgens Frederik. "Je stapte even uit de chaos van de wereld en belandt in een magisch stripboek in 3D. Na die zachte dreun van ontroering kom je een beetje als een andere mens buiten."

DE VERHALENWEVERS VAN KLUB KILIM

Het jonge Gentse theatercollectief Klub Kilim zag het levenslicht in 2022 en bestaat uit Joeri Happel, Ali Can Ünal, Lieselot Siddiki, Rozemarijn van Kalmthout en Siebren Nachtergaele. Damla Aydin tovert met muziek en Menzo Kircz met eindregie.

PRAKTISCH

De Abrikozenboom

Wat?

Beeldende theatervoorstelling van Klub Kilim, ontsproten uit Eigen Kweek, een project voor regionale talentontwikkeling.

Voor wie?

Voor iedereen vanaf 12 jaar

Wanneer?

Van 12 januari tot en met 22 mei 2024

Waar?

Stadsschouwburg Sint-Niklaas (15 januari)
Cultuurcentrum Lokeren (27 januari)
Theaterzaal Roxy in Temse (1 maart)
En in verschillende cultuurcentra doorheen Vlaanderen.

Meer info?

eigen-kweek.be en utinwaas.be

de bezoeker

▼ Straatnamen krijgen een gezicht

**Kelly Vermeulen uit Temse
doek in de geschiedenis
van haar gemeente**

“Iedereen in Temse kent het standbeeld van de vier kaailopers, maar wie zijn ze? Ik ontdekte nu pas dat die mannen scheepslossers en -laders waren, wachtend op een boot om aan het werk te kunnen. Ze staan op een kaai die genoemd werd naar de zoon van William Wilford, een Engelsman die startte met vaarten tussen Temse en Antwerpen. Dat is het mooie van het vernieuwde museum. De straatnamen en -plaatsen die je zo goed kent, krijgen een gezicht en een verhaal. **De oude foto's en grappige zwart-wit filmpjes geven echt een goed beeld** van het Temse van vroeger. Onze gemeente speelde een belangrijke rol in de geschiedenis en de economie van ons land. Er was de Boelwerf natuurlijk – vandaar dit schaalmodel van kabellegger Navigator, het laatste schip dat in 1996 de werf verliet – maar ook steenbakkerijen en mandenmakerijen bloeiden. Als leerkracht wil ik **die rijke geschiedenis doorgeven**. De fotozoektocht voor kinderen zit knap in elkaar en er zijn lespakketten voor het 4de, 5de en 6de leerjaar. Belangrijk, want de lessen uit de geschiedenis – bijvoorbeeld over de waterellende – kunnen we **inzetten voor de toekomst**.”

Expo Temse aan het water • Vernieuwde permanente opstelling in het Gemeentemuseum • zaterdag 14-18 uur, zondag 10-12 uur en 14-18 uur • gratis • temse.be/temse-aan-het-water

Hij is niet onder één hoedje te vangen. Dezelfde Christophe Coppens die 20 jaar accessoires ontwierp, regisseert vandaag zijn vierde opera Turandot voor De Munt in Brussel. De Sint-Niklazeenaar is zowel de ontwerper die Rihanna, Grace Jones en Roísín Murphy onder zijn klanten mocht rekenen, als beeldend kunstenaar en vader van het kindercourts in het KMSK Antwerpen. “Ik wil niet kiezen. Ik heb alles nodig.”

Veelkoppige Coppens

WIE IS CHRISTOPHE COPPENS?

Geboren in 1969 in Sint-Niklaas • Startte eigen label hoeden en accessoires • Beeldend kunstenaar • Operaregisseur voor De Munt • Creatief directeur tijdens jubileumjaar 2023 voor Belgisch modehuis Natan • Partner creatief productiehuis supersauce.tv • christophecoppens.com

01

ZAADJES OP D'ACADEMIE

“Na school reed ik elke dag met de fiets, en later mijn mobilette, naar d'Academie van Sint-Niklaas. Ik was hongerig naar alles, volgde dictie, voordracht, toneel, wel-sprekendheid en klassiek ballet. Daar zijn de zaadjes geplant van de veelheid waarmee ik vandaag bezig ben. Opera, kunst, mode. Het ene beïnvloedt en versterkt het andere. Ik heb het allemaal nodig.”

DE STEUN VAN VELE VROUWEN

02

“Mijn moeder heeft me altijd ongelooflijk gestimuleerd. Ze maakte geen probleem van mijn middelmatige schoolresultaten, geloofde in het werk waaraan ik op onze zolder schaaftte. Er zijn nog meer fantastische vrouwen die me op weg hebben gezet. Mijn lerares voordracht Anita Daldini, maar ook Paula Claes die Nederlands gaf op het atheneum. Ze openden voor mij de wereld van woord en de kunsten in het algemeen, en deelden hun levenswijsheden.”

Ik wil niet kiezen tussen opera, kunst of mode. Ik heb het allemaal nodig.

Christophe Coppens

03

VAN ZOLDER NAAR STADSSCHOUWBURG

“Werk dient niet om op zolder te liggen, vond ik. Als 17-jarige trok ik mijn stoute schoenen aan en overtuigde ik de directeur van de stadsschouwburg om *Onthoofd* te programmeren, een voorstelling van mijn poëziebundel via woord, muziek en ballet, waarbij ik het publiek op het podium parkeerde. Het leven is maakbaar, maar je moet vooral zelf beslissen wie je wilt zijn.”

HERINNERINGEN IN HUIS DE UIL

04

“Jarenlang heb ik gefietst over de brug van Temse, langs de twee bronzen, naakte vrouwen van beeldhouwer Karel Aubroeck. In 2019 kreeg ik de vraag van de huidige eigenaars om een expo te maken in zijn vroegere art deco woning, Huis De Uil. Terugkeren naar de plek waar ik mijn jeugd heb doorgebracht, was tegelijk poëtisch en confronterend. In de werken die ik voor de expo maakte, zitten mijn herinneringen maar evengoed die van anderen die ik me toe-eigen. Alles is invloed.”

CHRISTOPHE TIPT: DE WIND VAN WARP

“Er waait al een tijdje een nieuwe wind door Sint-Niklaas. Met dank aan **Warp**, het platform voor hedendaagse kunst, en het SteM. Benieuwd trouwens hoe het Mercatormuseum vorm zal krijgen. Als kind was ik gefascineerd door hun collectie kappersbenodigdheden.” **Warp-art.be**

WAAS WERK

GERARDOR MERCATUS RUPELMUNDANUS (2023) • WIM WAUMAN

Houtfinez op multiplex (met 'wijsneus'). H 110 x B 70 cm

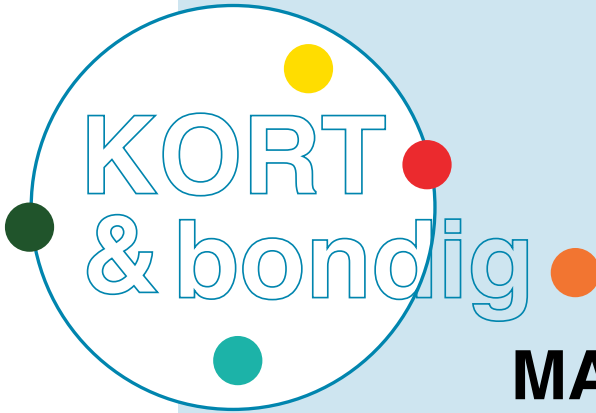
Wim Wauman en gastkunstenaars brengen een herinterpretatie van Gerard Mercator in het Blauwhaus Wonderzoekscentrum • Nog t.e.m. april 2024 in de getijdenmolen in Rupelmonde • Het project is een artistieke verkenning van deze erfgoedparel die, samen met de Graventoren, een nieuwe bestemming krijgt • blauwhaus.be

Winters lichtspektakel zet
beroemde cartograaf
uit Rupelmonde in
de schijnwerpers.

Maak me los, hang me aan je muur.

WAAH2!

KORT & bondig

MAAK_je expo_ song_vibe_ sound_look_fit_ move_show_

BIB ZKT. VRIJWILLIGERS OP WIELEN

Er beweegt wat bij de Wase bibliotheken. Vanaf mei 2024 maken alle boeken, cd's, dvd's... deel uit van één grote collectie. Wil je het laatste pareltje van Tom Lanoye lezen, maar is het uitgeleend in jouw bib? Dan kan je het opvragen bij een van de 9 andere bibliotheken. Ook je geleende materiaal zal je kunnen terugbrengen in alle Wase bibs. Een ambitieus project waarbij we alle helpende handen kunnen gebruiken. Wil jij - met een deelauto - helpen om de boeken te transporteren? Meld je vandaag nog aan en zet de Wase regiobib mee op wielen.

Aanmelden bij Jerina Vanstraelen via
cultuurtuinwaas@interwaas.be
of op 03/500.47.52

Ben jij één jong, twee van 't Waasland en drie enthousiast om je (creatieve) ding te doen? Dan móet je dit meemaken. MAAK_MAAK is een traject waarin je precies krijgt wat jij nodig hebt. Van coaching, een podium, tot een community met andere jonge makers. Zodat je aan de slag kan. Alleen of samen, wat jij wil. Iets voor jou of voor iemand die je kent? Er staat een zelftest op maakmaak.be. Maak_maak er direct werk van.

MAAK_MAAK • traject voor
jonge creatievelingen • gratis •
maakmaak.be

50

jaar

Zoveel jaar geleden kneedden de Sint-Niklase banketbakkers een plan. Ze zouden de 19e- eeuwse Gâteau de Saint-Nicolas nieuw leven inblazen. Het smakelijke resultaat werd in 1973 voor het eerst aangesneden op het stadhuis en werd 'Reynaertgebak' gedoopt. 10 jaar geleden werd dit stukje cultureel erfgoed ook officieel erkend als streekproduct. Twee jubilea! Als je 't ons vraagt, het perfecte moment om de vanillebiscuit met geroosterde amandelen, marsepein en in Grand Marnier gedrenkte ananas nog eens op tafel te zetten.

Deze banketbakkers hebben het recept nog in de vingers: Patisserie Stefan, Patisserie Thierens, Bonne Tarte, Maison Tarte d'Or en Bakkerij Toon De Klerck uit Sint-Niklaas en Bakkerij Everix uit Beveren.

StuBru-presentator Stijn Van de Voorde spot the next big thing in muzikaal Waasland

SCAN & BELUISTER!

De tijd waarin lacherig werd gedaan over tributebands is voorbij. Het is een absolute kunst om het werk van je helden stijlvol en met overtuiging te brengen. **In Your Honor** uit Zwijndrecht en Kruibeke vernoemde zich naar het vijfde studioalbum van Foo Fighters. Live slagen ze erin om het publiek heel even te laten geloven dat ze naar the real thing staan te kijken. Dave Grohl mag gerust zijn, dit is een échte tribute.

Ide Snake uit Sint-Niklaas maakt deel uit van MOEDERTAAL, het hiphopcollectief dat elke dinsdag op BRUZZ een platform geeft aan de Belgische hiphopcultuur. Nummers als HELDENDOM en WIJINGLAZEN bewijzen dat de rapper verder mikt dan de grootste markt van het land. Zijn Nederlandstalige hiphop klinkt nooit kneuterig of cliché. De beats zitten juist en de teksten ook. Ide Snake weet hoe het moet.

Als mensen over jazz praten, vallen er snel termen als 'ingewikkeld', 'wiskundig' of zelfs 'pretentius'. Dit zal nooit iemand beweren over **One Frame Movement**. Het moderne jazztrio uit Lokeren kreeg terecht reeds het respect en vertrouwen van zowel klassieke instanties (Kunstencentrum BUDA, Klara) als hippe volgers (Lefto). Een nummer als Movement in Nine bewijst dat jazz in 2024 voor iedereen kan zijn. Schoon!

Mode, maar anders

Wist je dat sommige kledingmerken elke zes (6!) weken een nieuwe collectie in de winkel leggen? Wegwerpmode eist een hoge tol van de arbeiders en van onze planeet. Het kan anders. Op de Fair Fashion Happening in Beveren kan je kleding ruilen, leren hoe je sokken stopt en zomen omlegt, duurzame merken shoppen of... niets meer kopen, zoals journaliste Sarah Vandoorne deed. Ze vertelt over haar ervaring met 'kleerkastvasten' en hoe dat leidde tot een onderzoek naar onze toxische textielketen. Kom langs en vraag haar het hemd van het lijf.

Fair Fashion Beveren • CC Ter Vesten
• 10 maart, 9:30-13 u. • gratis

Hondsmadollen met korenten gestoofd

Dat is het gevatte antwoord van Wase moeders en vaders op de meest gestelde vraag aller tijden: Wat gaan we eeeeten?

Het betekent letterlijk hondendrollen met krenten gestoofd en was bedoeld om de vraagsteller af te wimpelen.

De uitdrukking is ook de titel van een gloednieuw dialectwoordenboek. Auteur Luc Peleman verzamelde meer dan 2.500 typische woorden uit Elversele, uitgebreid gedocumenteerd met anekdotes en etymologische

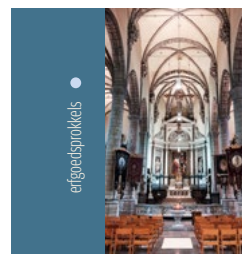
verklaringen. Het soort hondsmadollen waarin je graag je tanden zet.

Dialectwoordenboek • laatste exemplaren te bestellen via hkbraem.be/publicaties/dialectenwoordenboek of in te kijken in de bib van Temse en bij Bibliotheeca Wasiana

Op schattenjacht

Zin in een uitstapje waarop je slimmer terugkeert dan je vertrokken was? Trek eropuit met een Erfgoed-sprokkel. Dat is een gids met plattegrond of wandel-parcours om een parel in je buurt te ontdekken. Zopas verschenen twee nieuwe Wase Erfgoed-sprokkels. Eentje leidt je rond in het recent gerestaureerde herenhuis Huis Janssens in Sint-Niklaas, de tweede onthult alle geheimen over de topstukken van de Sint-Nicolaaskerk, de kathedraal van het Waasland.

Erfgoed-sprokkel • gratis gids op
oost-vlaanderen.be/erfgoed-sprokkels

erfgoed-sprokkels

erfgoed-sprokkels

de maker

▼ Onrechtvaardigheid drijft me

Loulou João,
visual artist uit Sint-Niklaas

“Als tiener heb ik een moeilijke periode doorgemaakt. Ik aardde niet in biowetenschappen, vond mijn draai niet in 't leven. **Kunst werd mijn uitlaatklep.** Ik startte aan de academie in Sint-Niklaas, later ging ik naar het KASK in Gent. Vandaag creëer ik in mijn illustraties een sprankelende wereld met happy faces in snoeperige kleurtjes, zoals ook in dit werk aan d'Academie. **Maar als je van dichtbij zou kijken, zou je ook verdrietige gezichtjes zien en hier en daar een angstige schreeuw.**

Ik wil van mijn wereld vol schattigheid een makkelijke toegangspoort maken die je naar moeilijkere onderwerpen leidt. Op die manier wil ik het hebben over mentale gezondheid, het respecteren van grenzen, discriminatie. Er is veel onrechtvaardigheid in de wereld. Het enige wat ik kan doen, is er werk rond maken. **Zo is elke illustratie of animatie ook een onderzoek naar een thema dat me bezighoudt.”**

NAFT billboard met elke 4 maanden nieuw werk •
Schouwburgplein • Sint-Niklaas • louloujoao.com

In sommige recepten proef je letterlijk de hele wereld. Zo is bobotie ontstaan in het Zuid-Afrika van de 17de eeuw. Schepen uit Zuidoost-Azië en uit Europa – met Nederlandse en later Britse kolonisten – legden aan in de Kaap. Op dat kruispunt tussen werelddelen vermengden zich ook smaken, zoals in deze kruidige, fruitige gehaktschotel. Toen de Zuid-Afrikaanse Anna Vorster in 1969 in België belandde, reisde dit recept met haar mee.

Bobotie

Van Zuid-Afrika tot Meerdonk

“Dit is een typische ovenschotel uit Zuid-Afrika, het land waar ik in 1942 ben geboren. In die tijd hadden veel Afrikaners een hoeve met schapen of runderen. Wanneer een dier werd geslacht, kwam dit gerecht op tafel. Niet met kerst, dan aten we traditioneel kippenpastei, maar toch op zondag, want vlees eten was bijzonder. Ik herinner me hoe mijn mama het vlees door de gehaktmolen haalde, met haar handen de ingrediënten erdoor mengde en de schotel in het AGA-fornuis schoof dat ook dienst deed als verwarming voor ons huis. We waren protestants. Voor het eten zegde mijn vader een gebed en dan aten we deze gehaktschotel met gele rijst en chutney. De tafel was feestelijk gedekt met een tafellaken en bloemen, en

iedereen had ook een katoenen servet op de schoot. Na het eten zongen we uit de volksbundel van de ‘Federasie van Afrikaanse Kultuurvereniginge’, de FAK. Ik hield van zingen en toneelspelen, en mocht gaan studeren aan de universiteit van Stellenbosch, een centrum voor kunst en cultuur. Daar maakte ik kennis met een van de lectoren, de Vlaamse acteur en regisseur Jo Gevers. Na ons huwelijk werkten we samen tot Jo in 1969 een job kreeg bij Studio Herman Teirlinck in Antwerpen. Later gingen we in Meerdonk wonen. De Wase natuur en mensen veroverden een speciaal plaatsje in onze harten. We ontvingen graag volk thuis. Bobotie komt nog geregeld op tafel. Ik maak altijd een grote schotel, in de hoop dat er een portie over blijft voor

de dag erna. Dat lukt zelden, het is té lekker. Dat vond het tv-programma Komen Eten ook. Ik won met dit recept de eerste prijs.”

▼ **Gebruik maar veel borrie, Afrikaans voor kurkuma.**

Anna Vorster

GEHAKT OP DE GEVEL

Tom Lanoye, het Goddelijke Monster van de literatuur, werd 65 jaar. Als verjaardagscadeau bekleedde zijn geboortestad Sint-Niklaas de gevel van het oude parochiehuis op de Grote Markt met een poëziepaneel. Het gedicht is een ode aan de stad, getiteld '**Groots van markt, hart en gehakt**'. Smakelijk!

Poëzieweek 25-31 januari 2024,
met als thema Thuis • Ontdek
de activiteiten in je bib

ERFGOEDEREN

▼▼ Een zwembandje voor baby's?

Flo Janssens, 8 jaar,
Burcht

Dat is het niet, Flo, maar het werd wél gebruikt om te kijken of er zwemweer aan kwam! Dit is een donderglas. Het werd al in de 17de eeuw ingezet om het weer te voorspellen. In het glas hoort nog een vloeistof. Als we in een hogedrukgebied zitten - en dus mooi weer verwachten - dan drukt de lucht op de vloeistof in de tuit, waardoor het niveau zakt. Maar als de luchtdruk daalt, dan stijgt de vloeistof en ook de kans op regen en wind. Is er storm op komst, dan loopt de vloeistof zelfs uit de tuit. Zo weet je ineens waar de uitdrukking 'Daar heb je 't gedonder in de glazen' vandaan komt! Dit donderglas van dichtbij bekijken? Als de bliksem naar Heemkundige Kring Wissekerke, een van de vele erfgoedverenigingen van het Waasland. Je vindt ze allemaal in de Erfgoedklapper.

Erfgoedklapper • Educatieve scheurkalender voor scholen met foto's, verhalen en tips om erfgoed tot leven te brengen in de klas • Digitale versie op erfgoedcelwaasland.be/erfgoedklapper-2023/

ZO MAAK JE HET

Blancheer **2 uien** in water. Bewaar het uiennat. Snipper de uien en bak ze bruingeel. Voeg **1 eetlepel kerriepoeder** en **1 theelepel kurkuma** toe, daarna **2 eetlepels azijn**, **1 eetlepel suiker**, **zout en peper**. Week een **sneetje wit brood** in **melk**. Stoof **1 kg schaap- of rundsgehakt** met het uiennat. Meng met het uitgeknepen brood, de uienmengeling, **1 ei**, **75 g rozijnen**, **3 eetlepels chutney** of abrikozenconfituur. Stort in een beboterde schotel, dek af en bak 1,5 u. op 185°C. Klop **1 ei** met **250 ml melk**, giet over het vlees en bak nog 0,5 u. op 150°C. Werk af met **3 laurierbladeren**.

Het is geen weer om een hond door te jagen. En toch lopen we in Lokeren Pieter en zijn Oudduitse herder Nanou tegen 't lijf aan café Den Bokser. Deze kroeg kreeg een plekje in Pieters hart. En in 'Blijven Hangen', het project dat mag klinken op de Wase Erfgoedprijs 2023.

Met Nanou op café

“Aan café Den Bokser bewaar ik een fantastische herinnering. Toen ik nog lid was van de scouts, in 1997, hebben we daar een spel gespeeld. De opdracht was: incognito in het café binnenglippen terwijl de leiding op het terras voor de deur zat. Mijn scoutsvrienden en ik, volop in onze apenjaren, probeerden het via het café ernaast. We kropen het dak op, de koepel door en uiteindelijk kwamen we uit achter de toeg van Den Bokser! En toen fluitend naar buiten natuurlijk.”

▼ **Ooit belandde ik hier zelf achter de toeg.**

Pieter Van Havermaet

Naam: Nanou
Leeftijd: 6 jaar
Ras: Oudduitse herder
Karakter: zachtaardig, sociaal en lief
Haar mandje staat in: Waasmunster in het gezin van Pieter en Frédérique en hun drie kinderen Estée, Bastien en Alice.

WAT JE ONTDEKT ALS JE VERDER SNUFFELT

Café Den Bokser is een van de iconische cafés die herinneren aan een straf caféverleden in Lokeren. Zijn naam dankt het aan zijn uitbater in de jaren 1960: Georges Rogiers. Hij was kolenhandelaar, brandweerman en ... juist: bokser. Een zwaargewicht, letterlijk en figuurlijk. Wist je trouwens dat de Durmestad in 1910 maar liefst 815 staminess telde? Gerry De Mol en Paul De Schepper weten er alles over. Zij doken in de geschiedenis van het bruisende leven tussen pot en pint, zetten er een tentoonstelling over op én schreven het boek *Blijven hangen*. De twee professionele tooghangers wonnen met dit project de Wase Erfgoedprijs 2023. Santé, heren!

Boek Blijven hangen • Gerry De Mol en Paul De Schepper • Ontdek de andere winnaars en genomineerden op waseerfgoedprijs.be, een initiatief van de Erfgoedcel Waasland en Erfpunt

LOKERSE KARAKTERKOPPEN

Lokeren heeft een straf caféverleden. Met achter de toog straffe cafébazen. Enkele van die karakterkoppen zal je herkennen op de expo van Freek De Backer die 50 bekende en minder bekende Lokereirs voor zijn lens kreeg.

Foto-expo Lokereirs • Cultuurcentrum Lokeren • nog tot 17 februari 2024

#EIGENWAAS

Waaslanders – met vier of twee pootjes – trekken er graag op uit. Een eigenwase blik op cultuur en erfgoed in onze streek.

Geike Arnaert als schitterend middelpunt op de try-out van de '20th anniversary tour' van Hooverphonic in Waasmunster. #happybirthday #blijvengaan

Wie wint de Wase Erfgoedprijs? Spanning en plezier op een volle tribune in de Torenzaal in Lokeren. #erfgoedparels

Jouw foto hier?

Post 'm op Instagram

met #eigenwaas en #waahz

Blik op bewegingen in cultuur

Onhoorbaar aanwezig

Hoe sounddesign de wereld aangenamer kan maken

Michiel De Malsche (1982) is componist, producer, multi-instrumentalist, sounddesigner en beeldend kunstenaar. Hij studeerde aan de conservatoria van Rotterdam en Gent. Hij maakt werk voor groot symfonisch orkest en soundtracks voor films, theater en dans. Hij had ooit een studio in Dakar en zijn werken worden uitgevoerd van het Louvre in Parijs tot New York City. In d'Academie Beeld in Sint-Niklaas leidt hij jonge sounddesigners/artiesten/muzikanten op tot authentieke professionals.

“Mensen onderschatten vaak het belang van geluid. Geluid is overal, je wordt er constant mee geconfronteerd. Maar het geluidslandschap verandert voortdurend. Denk maar aan de snorrende brommertjes die uit het straatbeeld verdwijnen en plaatsmaken voor elektrische alternatieven. Breng die oude terug en de mensen zullen raar opkijken. Kortom, geluid beïnvloedt onze gemoedstoestand. Het mogen dan details lijken, in een land als Japan denkt men daar heel hard over na. In de metro van Tokio weerklinken vaak in plaats van muzak op maat gemaakte ‘soundscapes’ of passend geluidsdecor, zoals bijvoorbeeld dat van een waterval. Zachtjes op de achtergrond. Om het geruis van de drukte nét iets aangenamer te maken. Het gerikketik aan de verkeerslichten dat blinden helpt oversteken, wordt er soms vervangen door vogelgeluiden. Ik vind het interessant om sounddesign vanuit die hoek te benaderen. Geluid als een soort permanente, potentiële geluksfactor. Constant evoluerend en de stilte omarmend. Soms bijna onhoorbaar, maar toch aanwezig. In het sounddesign-atelier in d'Academie Beeld te Sint-Niklaas omarmen we het oude, maar staan we open voor het experiment. We zoeken naar het nieuwe dwars door alle disciplines heen. We hebben er de luxe omringd te zijn door onder meer de afdelingen film en animatie, textielontwerp, keramiek en dat inspireert tot verrassende samenwerkingen. Zo werkten we onlangs samen met een keramist die een nieuw instrument wilde creëren en komen er regelmatig regisseurs in opleiding langs voor hun geluid en soundtracks. Een vlijtige leerling hielp laatst een textielontwerpster uit de nood met haar sprekend theaterkostuum. We combineren ambachten en wetenschap in de zoektocht naar nieuwe toepassingen van geluid. We ontwerpen nieuwe instrumenten of geluidsproducerende objecten, maken geluidskunst, muziek, voorzien films van bruidage ... Met respect voor het verleden, maar toekomstbestendig.”

De opleiding Sounddesign valt onder d'Academie beeld (Sint-Niklaas) en richt zich tot ingenieurs, houtbewerkers, beeldend kunstenaars, computerspecialisten, muzikanten, fysici ... • Meer info? Zoek naar *sask_sounddesign* op Instagram.

Check de soundtrack die Michiel produceerde bij De Avond is Ongemak, de roman waarmee Marieke Lucas Rijneveld de Internationale Booker Prize (2020) en de Boon literatuurprijs (2022) won.

WAASLAND

Beleef een onvergetelijk avontuur
in het Waasland.
Omdat het verrassende soms
heel dichtbij ligt.

ONTDEK VERRASSE
WANDELROUTES OP
WWW.WAASLAND.BE

colofon

WAAHZ!-magazine is een uitgave van Cultuurtuin WAAS en Erfgoedcel Waasland (deelwerkingen van Interwaas) i.s.m. Beveren, Kruibeke, Lokeren, Moerbeke, Sint-Gillis-Waas, Sint-Niklaas, Stekene, Temse, Waasmunster en Zwijndrecht.

BLADCOÖRDINATIE
Sophie Coppens

VORMGEVING
Lies Schrevens

REDACTIEKERN
Veerle Blykers, Elke Clompen, Sophie Coppens, Thijs Dekeukeleire, Gitte Derluyn, Koen Dewanckel, Bart De Landtsheer, Elke De Schryver, Ines De Smet, Narcisse Merlier, Frederik Rogiers, Anneleen Stollman, Maya Trienpont, Merel Vereecken en Sophie Vermeire.

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER
Lieve Truyma, voorzitter Cultuurtuin WAAS
Lamstraat 113, 9100 Sint-Niklaas

CONTACT & INFO
info@waahz.be

Niets uit WAAHZ!-magazine mag geheel of gedeeltelijk overgenomen worden of vermenigvuldigd worden zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

CC SINT-NIKLAAS 23 – 24

compagnie barbarie/ BRONKS
GROTE MENSEN (4+)
zo 28 jan 2024

Johan Terry
**TOT ONZE
GROTE SPIJT**
wo 21 feb 2024

Wes Peden
ROLLERCOASTER
wo 06 maart 2024

Sara Correia
DO CORAÇÃO
di 16 april 2024

Kamagurka & Herr Seele
**THE RETURN
OF THE COMEBACK**
do 21 april 2024

en nog veel meer om te ontdekken
op www.ccsint-niklaas.be